

Reactie op: Gul met andermans geld

In ESB van 11 januari 2008 schrijft Van Praag over “de kwestie OPTAS” en de eigendom van pensioenfondsen. Er is op zijn column nogal wat aan te merken.

Iedereen weet dat boodschappen doen in de supermarkt je geen eigenaar maakt van die supermarkt. Premie betalen aan een pensioenfonds maakt je geen eigenaar van dat fonds. Wetgeving en rechtspraak zijn hierover duidelijk. De eigendom van het vermogen van een pensioenfonds ligt bij het fonds en niet bij de premiebetalers.

In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw hebben werkgevers en werknemers voortdurend vermogen onttrokken aan het havenpensioenfonds om een bepaald deel van de verzekerden vervroegd met pensioen te kunnen sturen. Een dreigende onderdekking was het gevolg. Dit resulteerde medio jaren negentig in de roep om een nieuw pensioensysteem dat de premielasten en premievolatiliteit zou beperken. Uiteindelijk hebben werkgevers en werknemers in het havenfonds in 1998 besloten de verzekerden onder te brengen in een bestaande verzekeringsmaatschappij: OPTAS Pensioenen NV. Op deze verzekeraar hebben de verzekerden hun aanspraken. Die hebben ze niet en ook nooit gehad op de –nu voormalige- aandeelhouder Stichting OPTAS. Een verzekering wordt gekenmerkt door garanties en vooraf vastgelegde prijzen. Bij een pensioenfonds daarentegen zijn aanspraken en premie niet gegarandeerd. Bij de omzetting werd derhalve ook het streven naar indexatie vervangen door een marktconforme winstdeling. Door Van Praag wordt nu gesuggereerd dat het oude pensioenfonds, als het was voortgezet, altijd genoeg geld zou hebben gehad voor volledige indexatie. Hij vergeet daarbij te vermelden dat pensioenfondsen hun premies hebben moeten verhogen, nadat ze begin van deze eeuw in onderdekking geraakten. Werkgevers en werknemers in het havenfonds kozen in plaats van voor premieverhoging al in 1994 voor een beperking van de

indexering van pensioenen. Uit alles blijkt dat Van Praag weinig heeft begrepen van de destijds genomen beslissingen en haar consequenties. Hij springt met meer feiten slordig om.

De bewering dat de deelnemers van het havenfonds het uiteindelijke “overschot bij elkaar gespaard hebben” is onjuist. De groei van het vermogen is juist na 1998 aanzienlijk geweest.

Volgens Van Praag zijn pensioenfondsen goedkoper dan verzekeraars. Hij citeert daarbij uit een PwC-rapport. Maar hij verzuimt te vermelden dat volgens ditzelfde rapport pensioenfondsen, in tegenstelling tot verzekeraars, geen garanties kennen.

Van Praag suggereert ten onrechte dat Stichting OPTAS werd opgericht om geld van AEGON te ontvangen. Maar Stichting OPTAS werd al in 1990 opgericht om de verzekeraar OPTAS Pensioenen NV in onder te brengen. Deze stichting werd daardoor aandeelhouder, maar is nooit “beheerder” van de pensioenen geweest.